

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/45/2024
Identifikačné číslo spisu:	1518204437
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Sedláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1518204437.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Sedláčkovej a členiek senátu Kataríny Pramukovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu FACTORING GROUP LP, so sídlom Suite 5098 15 Bell Street, St. Andrews, Fife KZ 16 9 UR, Škótsko, IČO: SL031116, zast. JUDr. Róbert Fatura, advokát, Centrum 18/23, Považská Bystrica, IČO: 46 528 644, proti žalovanému COOP Jednota Trenčín, spotrebné družstvo, so sídlom Kvačalova 1227/55, Žilina, IČO: 00 168 912, zast. JUDr. Peter Bartoš, advokát, Martina Granca 3618/44, Bratislava, IČO: 52 262 821, o zrušenie rozhodcovského uznesenia, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B5-23Cr/32/2018 a o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2CoR/5/2021-274 zo dňa 12. decembra 2023, takto

rozhodol:

Najvyšší súd slovenskej republiky z r u š u j e

- rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2CoR/5/2021-274 zo dňa 12.12.2023, ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 23Cr/32/2018-221 zo dňa 22.9.2020

a v e c v r a c i a Mestskému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 23Cr/32/2018-221 zo dňa 22.9.2020 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) žalobu o zrušenie rozhodcovského uznesenia o vydaní predbežného opatrenia zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca podal dňa 10.7.2018 žalobu o zrušenie rozhodcovského uznesenia o vydaní predbežného opatrenia vydaného podľa § 22 ods. 1 ZoRK, pričom súd prvej inštancie mal za to, že táto žaloba bola podaná oneskorene. Žalobca v rozhodcovskom konaní nepodal žiadnu žalobnú odpoveď vyžadovanú podľa § 18 ods. 4 ZoRK, čím stratil akékoľvek právo na vznášanie akýchkoľvek námietok voči rozhodcovskému konaniu a súčasne z uvedeného dôvodu došlo u žalobcu k preklúzii práva akokoľvek napádať rozhodcovské konanie sp. zn.

RD/69/2018. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pán M. prebral zásielku - rozhodcovské uznesenie o vydaní predbežného opatrenia na adrese známej rozhodcovskému súdu. Ďalej uviedol, že recepčný je osobou splnomocnenou na všetky úkony, ku ktorým pri činnosti prevádzkovania podniku obvykle dochádza a je prvým styčným bodom voči osobám, ktoré do firmy vstupujú s cieľom doručiť písomnosti. S použitím § 25 ZoRK a Obchodných podmienok spoločnosti SPS považoval súd prvej inštancie uznesenie o vydaní predbežného opatrenia za doručené dňa 25.4.2018. Z listinného dôkazu - podacieho hárku č. EPH132423082 zo dňa 9.7.2018 vyplývala skutočnosť, že žalobca odoslal rozhodcovskému súdu žalobnú odpoveď až dňa 9. júla 2018. Na základe uvedených skutočností dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba bola podaná oneskorene, a preto ju zamietol.

3. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2CoR/5/2021-274 zo dňa 12.12.2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a súčasne priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Odvolací súd konštatoval, že „doručovanie písomností v rozhodcovskom konaní sp. zn. RD/69/2018 prebehlo plne v súlade s § 25 a § 51 ods. 3 ZoRK s primeraným použitím § 105 až § 116 CSP o spôsobe doručovania súdnych zásielok. Ďalej uviedol, že písomností v rozhodcovskom konaní sa doručujú obyčajnou poštou, je možné ich však doručiť aj zásielkovou alebo kuriérskou službou, prostredníctvom súdneho exekútora, orgánu obce, príslušného útvaru Policajného zboru, vlastným zamestnancom alebo inou poverenou osobou, faxom, e-mailom, do elektronickej schránky alebo iným vhodným spôsobom. Kým nie je súdu známa iná informácia o adrese pre doručovanie, súd zasiela zásielky na adresu zistenú zo súdneho spisu alebo z podania iného účastníka“. Ďalej konštatoval, že „súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku podrobne zaoberal podmienkami doručovania doručovacej spoločnosti“ a podľa odvolacieho súdu „sa súd prvej inštancie vysporiadal dostatočne s otázkou správnosti doručovania v rozhodcovskom konaní“. Ďalej uviedol, že z obsahu spisu rozhodcovského súdu vyplýva, že adresa doručenia písomností je adresa, ktorá je uvedená na Osvedčení o registrácii spoločnosti (č. l. 29 rozhodcovského spisu) a na uvedenú adresu rozhodcovský súd doručoval jednotlivé písomnosti žalobcovi (žalovanému v rozhodcovskom konaní). Zopakoval, že pán M. prebral zásielku - rozhodcovské uznesenie o vydaní predbežného opatrenia na adrese známej rozhodcovskému súdu, pričom recepčný je osobou, splnomocnenou na všetky úkony, ku ktorým pri činnosti prevádzkovania podniku obvykle dochádza, je prvým styčným bodom voči osobám, ktoré do firmy vstupujú s cieľom doručiť písomnosti. S použitím § 25 Zo RK, Obchodných podmienok SPS považoval odvolací súd uznesenie o vydaní predbežného opatrenia za doručené dňa 25.4.2018. Týmto dňom tak začala plynúť prekluzívna lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského uznesenia a keďže žalobca podal žalobu až dňa 10.7.2018, podal žalobu po uplynutí 60 - dňovej lehoty. V závere odôvodnenia odvolací súd konštatoval, že rozhodcovské konanie sp. zn. RD/69/2018 sa neodchýľilo od Európskeho dohovoru o medzinárodnej obchodnej arbitráži č. 176/1964 Zb. a prebehlo plne v súlade s čl. VII. - použiteľné právo, čl. V - námietka nepríslušnosti rozhodcu a čl. I - rozsah Dohovoru.

5. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) v celom rozsahu a v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu, navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania dovolateľ odôvodnil § 420 písm. f) CSP a zároveň § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

6. Dovolateľ namietal, že v konaní sp. zn. 23Cr/32/2018 a sp. zn. 2CoR/5/2021 sa domáhal zrušenia rozhodcovského uznesenia sp. zn. RD/69/2018 zo dňa 20.4.2018, a to z viacerých dôvodov, pričom tieto neboli zo strany súdov predmetnom prieskumu z dôvodu, že súdy dospeli k záveru, že zo strany žalobcu došlo k zmeškaniu lehoty podľa § 41 ZoRK.

7. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že v rovnakom čase existujú proti sebe dve konania, ktoré majú obdobný skutkový a právny základ v otázke doručovania písomností a ich prevzatia podľa ZoRK a CSP a v nadväznosti na to plynutie príslušnej lehoty, a napriek tomu dve rozdielne rozhodnutia toho istého

súdu. Vzhľadom na to, že v jednom konaní (KS BA, sp. zn. 1CoR/6/2021) považoval vykonané dôkazy za nedostatočné z hľadiska možnosti posúdenia správnosti doručovania a v druhom predmetnom posudzovanom konaní (KS BA, sp. zn. 2CoR/5/2021) za dostatočné, má žalobca za to, že tu vzniká diskrepancia v rozhodovacej činnosti súdu, týkajúca sa posúdenia otázky doručovania a plynutia lehôt, ktorá znamená narušenie dôvery žalobcu v princípy spravodlivého konania, predovšetkým právnej istoty a legitímneho očakávania, a teda aj zásahu do jeho práva na spravodlivý proces.

8. Následne dovolateľ poukázal na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru konajúce súdy nepodrobili podrobnejšiemu prieskumu a ani nevzali na zreteľ a to:

- z dokladu UPC o prevzatí na doručenie nie je zrejmé, aké dva listy kuriér na prepravu prevzal;
- z dokladu o prevzatí zásielky s označením DOC nevyplyva, že predmetom doručenia bolo oznámenie o začatí rozhodcovského konania prípadne rozhodcovský rozsudok, rovnako ani to, že by bol doručovaný do vlastných rúk;
- súd prvej inštancie sa vo svojom odôvodnení nevysporiadal dostatočne a riadne a zrozumiteľne neodôvodnil, kto je pán Adams, ktorý nie je a nikdy nebol poverený preberaním poštových zásielok pre FACTORING GROUP LP;
- ad hoc rozhodca Ing. Miloš Valach pri zasielaní rozhodujúcich písomností do iného štátu nebral na zreteľ skutočnosť, že podmienky doručovania písomností na území iného štátu nemusia byť v súlade s podmienkami doručovania v zmysle predpisov slovenských doručovateľov a legislatívy Slovenskej republiky, čo malo v tomto prípade za následok, že predmetná zásielka sa dostala do rúk hocijakej osoby, zdržiavajúc sa na adrese so sídlom stovky ďalších spoločností, čím ad-hoc rozhodca účelovo zabezpečil, aby v danom prípade bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, nakoľko žalobcovi bolo pre nedoručenie rozhodcovských dokumentov upreté právo na spravodlivý proces a nebola mu poskytnutá rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv;
- podľa názoru dovolateľa otázka doručovania v Škótsku mala byť skúmaná, či je konformná s procesnými ustanoveniami o doručovaní v Slovenskej republike, čo však súd prvej inštancie ani odvolací súd nevykonali, resp. vykonal nedostatočne len, na základe preskúmania podmienok doručovania na území Slovenskej republiky, ako predložil doručovateľ Slovak Parcel Services, čím je dokazovanie v tejto najpodstatnejšej časti sporu neúplné;
- ustanovenia § 25 ZoRK vyžaduje doručenie písomností do sídla adresáta, ZoRK však bližšie neupravuje otázku prijatia písomnosti, toto upravuje § 109 a nasl. CSP; súd neprihliadal na argumentáciu žalobcu ani bližšie neskúmal a nezaoberal sa skutočnosťou, či osoba domnelého recepčného, pána M., bola vôbec oprávnená v mene adresáta písomnosť prevziať, a teda žalobca namieta, že predmetná zásielka nemohla vyvolať účinky riadneho doručenia podľa § 25 ZoRK v spojení s § 105 až § 116 CSP.

9. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie sa pri riešení otázky doručovania a preberania písomností odchýlili od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď sa nezaoberali posúdením oprávnenia na prijatie doručovaných písomností v mieste sídla adresáta, ale automaticky bez ďalšieho uzavreli, že keďže listiny boli odovzdané na recepcii pánovi M., tieto sa považujú za riadne doručené. Uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7.8.2012 sp. zn. 3Cdo/196/2012 dáva odpoveď na otázku súvisiacu s doručovaním právne významných listín a aj napriek tomu, že v poukazovanom rozhodnutí išlo o doručovanie platobného rozkazu do vlastných rúk, má za to, že právny záver súdu je možné analogicky aplikovať aj v predmetnom prípade. Ďalej argumentoval, že § 25 ods. 1 ZoRK predpokladá druhú možnosť doručovania (písomnosti sa považujú za doručené, ak sú zaslané do posledného známeho sídla doporučenou zásielkou alebo iným spôsobom, ktorý umožňuje overiť snahu doručiť písomnosti) až v prípade, ak nemožno doručiť písomnosť adresátovi na nijakom z uvedených miest ani po vynaložení primeraného úsilia na zistenie tejto skutočnosti. V predmetnom prípade však nebolo preukázané, že by odosielateľ (rozhodca) využil druhý spôsob doručovania a že by sa teda malo na predmetný prípad aplikovať práve ustanovenie § 25 ods. 1 ZoRK.

10. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu vyjadril podaním podaným 15.7.2024 po uplynutí desaťdňovej lehoty (ktorej posledný deň pripadol na 10.7.2024 - pozn. dovolacieho súdu) určenej súdom prvej inštancie, a preto na jeho vyjadrenie v súlade s ustanovením § 436 ods. 3 CSP dovolací súd nemohol

prihliadať.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (resp. advokátskou kanceláriou) v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

12. Dovolateľ vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP odôvodňoval nedostatočným vysporiadaním sa s rozhodnými skutočnosťami, porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a odlišnými rozhodnutiami odvolacieho súdu v identickej veci.

13. V súvislosti s doručovaním uznesenia rozhodcovského súdu o predbežnom opatrení dovolateľ namietal, že toto nebolo účinne doručené podľa § 25 ZoRK so spojením s § 105 až § 116 CSP.

14. Dovolací súd poukazuje na bod 25. napadnutého rozhodnutia, v ktorom odvolací súd konštatoval, že „v súvislosti s doručovaním písomností v rozhodcovskom konaní sp zn. RD/69/2018 prebehlo plne v súlade s § 25 a § 51 ods. 3 ZoRK s primeraným použitím § 105 až § 116 CSP o spôsobe doručovania súdnych zásielok. Ďalej uviedol, že písomností v rozhodcovskom konaní sa doručujú obyčajnou poštou, je možné ich však doručiť aj zásielkovou alebo kuriérskou službou, prostredníctvom súdneho exekútora, orgánu obce, príslušného útvaru Policajného zboru, vlastným zamestnancom alebo inou poverenou osobou, faxom, e-mailom, do elektronickej schránky alebo iným vhodným spôsobom. Kým nie je súdu známa iná informácia o adrese pre doručovanie, súd zasiela zásielky na adresu zistenú zo súdneho spisu alebo z podania iného účastníka“. Odvolací súd zároveň v bode 26. konštatoval, že „súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku podrobne zaoberal podmienkami doručovania doručovacej spoločnosti a podľa odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie vysporiadal dostatočne s otázkou správnosti doručovania v rozhodcovskom konaní. Ďalej uviedol, že z obsahu spisu rozhodcovského súdu vyplýva, že adresa doručenia písomností je adresa, ktorá je uvedená na Osvedčení o registrácii spoločnosti a na uvedenú adresu rozhodcovský súd doručoval jednotlivé písomnosti žalobcovi (žalovanému v rozhodcovskom konaní). Pán M. prebral zásielku - rozhodcovské uznesenie o vydaní predbežného opatrenia na adresu známej rozhodcovského súdu. Recepčný je osobou, splnomocnenou na všetky úkony, ku ktorým pri činnosti prevádzkovania podniku obvykle dochádza, je prvým styčným bodom voči osobám, ktoré do firmy vstupujú s cieľom doručiť písomnosti. S použitím § 25 ZoRK, Obchodných podmienok SPS považoval odvolací súd uznesenie o vydaní predbežného opatrenia za doručené dňa 25.4.2018“.

15. Dovolací súd v súvislosti rozhodcovským konaním vo všeobecnosti uvádza, že jednou z hlavných výhod rozhodcovského konania ako alternatívy všeobecného súdnictva je nepochybne široká autonómia vôle strán. Súčasne je však potrebné poznamenať, že ani široká autonómia vôle strán nie je bezhraničná. Je otázka, či určitá limitácia tejto autonómie nie je namieste napríklad pri doručovaní rozhodnutí rozhodcovského súdu týkajúceho sa vecí samej, a to z dôvodu, že zákonodarcia pripisuje takýmto rozhodnutiam všeobecných súdov a aj rozhodnutia rozhodcovského súdu (aj rozhodnutia o predbežnom opatrení) môžu byť exekučným titulom.

16. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento konštatoval doručenie uznesenia o predbežnom opatrení v súlade s § 25 a § 51 ods. 3 ZoRK. Ďalej pomerne podrobne uviedol, prostredníctvom akých subjektov možno doručenie vykonať (poštou, kuriérom, prostredníctvom súdneho exekútora...), avšak odvolací súd sa bližšie nevysporiadal s tým, či § 25 ZoRK neupravuje aj prijímanie doručovaných písomností (kto je oprávnený za adresáta prijať písomnosť) a či upravuje aj spôsob doručovania písomností (do vlastných rúk, inak ako do vlastných rúk) a v prípade, že tieto otázky neupravuje, či prichádza do úvahy použitie Civilného sporového poriadku a v akej miere. Zodpovedanie uvedených otázok je nevyhnuté za účelom konštatovania, že doručenie predmetného uznesenia o predbežnom opatrení bolo účinné. V tejto súvislosti je možné dať do pozornosti aj modelový

zákon UNCITRAL vypracovaný Komisiou OSN pre obchodné medzinárodné právo, konkrétne čl. 3 ods. 1 písm. a), podľa ktorého sa každá písomnosť považuje za doručенú v prípade, ak je doručенá adresátovi osobne alebo na miesto jeho obvyklého pobytu alebo na jeho posledné známe sídlo a to buď doporučené alebo iným spôsobom, ktorý umožňuje zachytiť pokus o doručenie.

17. Je potrebné tiež dotknúť, že sudy nižšej inštancie konštatovali, že predmetné uznesenie rozhodcovského súdu o predbežnom opatrení bolo doručované zásielkou s podacím číslom Y005 442 611 0. Žalobca namietal, že z podacieho hárku, ani z dokladu prevzatí zásielky nevyplýva, čo bolo predmetom doručenia. Dovolací súd poznamenáva, že sudy nedostatočne odôvodnili svoj záver, že „predmetné uznesenie rozhodcovského súdu o predbežnom opatrení bolo doručované zásielkou s podacím číslom Y005 442 611 0“.

18. Ďalej je nutné uviesť, že sudy sa nezaoberali tiež skutočnosťou, že druhému účastníkovi rozhodcovského konania (žalobcovi v rozhodcovskom konaní) boli zásielky rozhodcovským súdom doručované „doporučené do vlastných rúk“, to znamená, že sudy nevyhodnotili, či doručovanie písomností žalobcovi a žalovanému v rozhodcovskom konaní bolo realizované za rovnakých podmienok.

19. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP došlo, a preto dovolací súd zrušil podľa § 449 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, najvyšší súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátil Mestskému súdu Bratislava III na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

20. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie vysporiadať sa s tým, či § 25 ZoRK upravuje aj prijímanie doručovaných písomností (kto je oprávnený za adresáta prijať písomnosť) a či upravuje aj spôsobom doručovania písomností (do vlastných rúk, inak ako do vlastných rúk), a to aj v súvislosti s otázkou, či určitá limitácia autonómie vôle strán rozhodcovského konania nie je namieste pri doručovaní rozhodnutí rozhodcovského súdu týkajúce sa veci samej, keďže aj rozhodnutie rozhodcovského súdu o predbežnom opatrení má rovnaké právne účinky ako rozhodnutia všeobecných súdov. Súd prvej inštancie bude tiež opätovne skúmať, čo bolo žalobcovi ako žalovanému v rozhodcovskom konaní spornou zásielkou Y00 442 611 0 doručované, pričom svoj záver dostatočne odôvodní. Ak nebude možné, na základe vykonaného dokazovania a aplikácie právnych noriem konštatovať riadne doručenie, je záver súdov nižšej inštancie o oneskorenom podaní žaloby o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia nesprávny. Až vyhodnotením vyššie uvedených skutočností bude možné ustáliť, či bola žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia podaná oneskorene.

21. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Dovolací súd na záver uvádza, že vzhľadom na konštatovanú vadu zmätočnosti nebolo možné zaoberať sa namietaným nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.